

[Poul Møller.]

holde mig til Kina. Det er klart, at der foregår i dag en afvejning i Sovjetunionens politik i forholdet mellem Vesteuropa-USA på den ene side og Kina på den anden side. Der er en magtkamp, som vi alle kender, en magtkamp, der dels er en ganske almindelig kamp om grænseområder, om det ydre Mongoli, om visse områder i Sibirien, om forsvars- og angrebsmuligheder, dels er en ideologisk magtkamp inden for verdenskommunismen.

Det er klart, at i denne afvejning, hvor vi vel har grund til at tro på, at de nuværende magthavere i Sovjetunionen hellere ville hælde til den side, vi står på, og føre deres politik igennem trods Kina, er der ingen sikkerhed for, hvad diktaturer kan udvikle sig til. Trods alle vore afspændingsbestrebelse er og bliver Sovjetunionen jo endnu i mange år et diktatorsamfund, hvor magtovertagelser og omvæltninger kan finde sted, uden at noget menneske har anelse om, hvad der foregår. Vi husker, at vor statsminister for nogle år siden havde en fornem gæst fra Sovjetunionen, som blev hyldet af hele det danske folk og så på hr. Erik Eriksens køer, og vi regnede ham for at være en af verdens stærkeste mænd, eneherkeren over alle russere; så en dag kunne vi læse i vore morgenaviser, at nu var han væltet. Uden varsel, uden at vi havde haft en fri presses muligheder for at kunne se, hvad det var, der foregik. Når der væltes statsministre herhjemme, så ved vi det gerne lang tid i forvejen, og nogle gange bliver vi jo endda skuffet, men ovre i Sovjetunionen er det helt klart, at dér kommer det som lyn fra klar himmel, en lille klike i Kreml kan afgøre disse spørgsmål, hvis de har de rigtige magtstyrker og de rigtige generaler bag sig. Derfor kan Ruslands holdning komme til at svinge den modsatte vej, således at man fortrækker samarbejdet, tilliden, forståelsen med det nye Kina fremfor at føre politik sammen med den vestlige verden eller nå til forståelse med den vestlige verden i den såkaldte sameksistens. Og dér tror jeg, at hvis denne ulykke skulle indtræffe, så vil det være meget, meget vanskeligt at bevare det frie Europa og de frie samfund, som vi slutter os til, og bevare den europæiske kultur i fremtiden.

Det er derfor givet, at vi alle må være

optaget ud fra dette perspektiv af en afspænding imellem øst og vest. Denne afspænding i dag kan finde sted i Vietnam, eller den kan finde sted i Europa. Tilsyneladende kan Sovjetunionen netop af hensyn til frygten for den kinesiske reaktion i den kommunistiske verden ikke presse Nordvietnam eller Vietcong, og derfor står vi sådan, at denne situation dernede i Sydøstasien foreløbig må blive betragtet som fastlåst.

Men det andet sted i verden, hvor øst og vest mødes, er jo herovre i vor egen verdensdel, syd for Danmarks grænse. Jeg skal derfor gøre nogle få bemærkninger om disse europæiske problemer.

Det er jo givet, at med den koalitionsregering, Tyskland fik sidste år, Kiesinger-Brandt koalitionen, har man fået en politisk styrke bag en politik, der kan give indrømmelser for at nå afspænding. Så længe Tyskland var delt op med to stærke partier i henholdsvis regering og opposition, var det vel ikke muligt at give fornødne indrømmelser. Jeg synes også, vi må erkende, at fra den nye koalitionsregerings side er der udfoldet meget alvorlige bestræbelser for virkelig at foretage en afspænding i forholdet til Østeuropa. Man har således helt vendt om på den prioritering, vi kendte under den såkaldte Hallsteindoktrin og under Adenauers styre, hvor man sagde: afspændingen må komme som følge af resultater; vi må først have løst de og de problemer, så bliver der afspænding mellem øst og vest. Nu er det vel således, at man prioriterer om og siger: vi kan ikke få løst de problemer, før vi får skabt en afspænding, en vis tillid, en vis forståelse imellem Østeuropa og Vesteuropa. Og det er det, der er hovedindholdet i Kiesinger-Brandt politikken: at prøve på at skabe tillid til, at Vesttysklands folk og Vesttysklands regering ikke pønser på revanche, ikke er noget, man behøver at frygte. Det er klart, at resultater, når det drejer sig om at bygge tillid op, ikke nås fra den ene dag til den anden, men jeg tror alligevel, det er realistisk, og jeg tror, vi må opfordre den tyske regering til at fortsætte og vise dette tålmod. Det er også det, der gør, at vi kan forstå, den tyske reaktion er så forholdsvis svag over for de Gaülles Europapolitik, fordi Tysk-